

Arbetsmarknadsutsikterna våren 2019 Västmanlands län

Prognos för arbetsmarknaden 2019-2020

© Arbetsförmedlingen
Författare: Kerstin Eriksson
Datum: 2019-06-12
Diarienummer: Af-2019/0026 5179

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Förväntningsläget våren 2019	5
3	Efterfrågan på arbetskraft	6
4	Utbudet av arbetskraft	10
5	Utmaningar i länet	13
6	Bilagor	15
6.1	Bilaga 1 Definitioner	15
6.2	Bilaga 2 Arbetskraftsbristens konsekvenser	16

1 Sammanfattning

Förväntningsläget 2019

Efter flera år av stark tillväxt har den globala konjunkturen passerat sin topp. Resursutnyttjandet är samtidigt högt och arbetslösheten har sjunkit i många länder under lång tid. Sammantaget beräknas världskonjunkturen växla in på en lugnare bana under prognosperioden som sträcker sig fram till och med 2020. Även svensk ekonomi har passerat sin topp och befinner sig i en avmattningsfas. Tillväxttakten beräknas växla ner framöver i takt med att utsikterna i världsekonomin försvagas och exportefterfrågan minskar. Vårens intervjuundersökning visar att arbetsgivarna i Västmanland har fortsatt positiva förväntningar och antalet jobbtillfällen väntas öka, dock i avtagande takt under det kommande året. Överlag är det något fler som bedömt en oförändrad efterfrågan jämfört med tidigare, vilket tyder på en viss avmattning från en mycket hög efterfrågenivå. Förväntningsläget är snarare i ett normalläge jämfört med tidigare och förväntas dämpas ytterligare under 2020.

2 600 nya jobb och fler arbetslösa vid slutet av 2020

Västmanlands län har haft en god jobbtillväxt de senaste åren och antalet sysselsatta väntas fortsätta att öka även i år och 2020, dock i något avtagande takt. Sammanlagt väntas 1 500 nya jobb i länet under 2019 och 1 100 under 2020. Privata tjänster är ett exempel på näringsgren som fortsätter att växa starkt. Arbetslösheten bedöms öka under prognosperioden, till 8,7 procent under innevarande år och uppgå till 9,2 procent i slutet av 2020.

Utmaningar i länet

De utmaningar som länet står inför handlar bland annat om att motverka bristen på arbetskraft, att motverka långtidsarbetslösheten och att öka utrikes föddas etablering på arbetsmarknaden. Många arbetsgivare signalerar att bristen på utbildad arbetskraft är stor och att detta hindrar vissa verksamheter från att växa. En av de viktigaste utmaningarna är att motverka bristen på utbildad arbetskraft.

Andelen arbetslösa utrikesfödda i länet är högre än genomsnittet för riket. Att tillvarata utrikesföddas kompetenser och inte minst öka sysselsättningen bland utrikes födda kvinnor, blir allt viktigare då den stora sysselsättningspotentialen finns i denna grupp. En annan oroande utmaning är att motverka långtidsarbetslösheten som riskerar att öka på sikt. Många arbetslösa har inte den utbildning som krävs för att matcha de lediga jobben. Att skapa utbildningsinsatser för att underlätta matchningen och rekrytera ur ett bredare perspektiv är därför viktiga utmaningar på nationell, regional och lokal nivå.

2 Förväntningsläget våren 2019

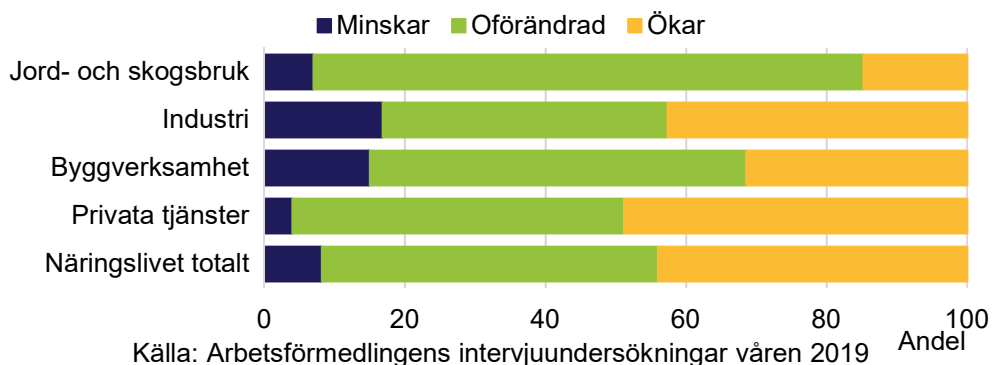
Efter flera år av stark tillväxt har den globala konjunkturen passerat sin topp. Resursutnyttjandet är samtidigt högt och arbetslösheten har sjunkit i många länder under lång tid. Sammantaget beräknas världskonjunkturen växla in på en lugnare bana under prognosperioden som sträcker sig fram till och med 2020.

Även svensk ekonomi har passerat sin topp och befinner sig i en avmattningsfas. Tillväxttakten beräknas växla ner framöver i takt med att utsikterna i världsekonomin försvagas och exportefterfrågan minskar. Efter en längre period med hög nivå på efterfrågeutvecklingen i näringslivet visar Arbetsförmedlingens senaste intervjuundersökningar ett svagare stämmningsläge jämfört med i fjol. Ett fortsatt högt resursutnyttjande gör samtidigt att företagen planerar för fler anställda under prognosperioden.¹

Förväntningsläget i länet

Vårens intervjuundersökning med näringslivet i Västmanland indikerar liksom i riket att konjunkturen har nått sin högsta nivå och går in i ett mer stabiliserat läge. Förväntningarna är fortfarande goda men är i den senaste undersökningen strax under det historiska genomsnittet. De flesta tror på en oförändrad eller ökad efterfrågan av varor och tjänster. Överlag är det något fler som bedömt en oförändrad efterfrågan jämfört med tidigare, vilket tyder på en viss avmattning från en mycket hög nivå.

Privata arbetsgivares förväntningar på efterfrågan av varor och tjänster, kommande sex månader i Västmanlands län

Mest positiva förväntningar har företagarna inom privata tjänster. En stor andel av företagen har positiva förväntningar det kommande året och många svarar oförändrat utifrån en redan positiv nivå.

Tillverkningsindustrin och byggverksamheten har inte haft den höga efterfrågan som förväntades under hösten. Förväntningarna på det kommande året har dämpats, men de är ändå fortsatt försiktigt positiva.

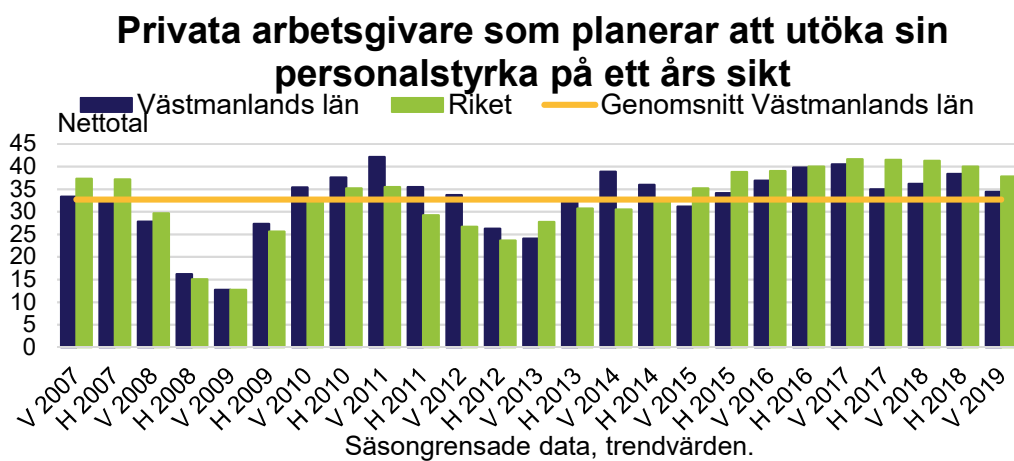
¹ För en mer utförlig beskrivning av Arbetsförmedlingens syn på det internationella och nationella läget samt prognoser på riksnivå, se Arbetsmarknadsutsikterna våren 2019 för riket.

3 Efterfrågan på arbetskraft

Anställningsplaner

Vårens undersökning visar att efterfrågan på arbetskraft fortsätter att vara stark i Västmanlands län. Anställningsplanerna är fortsatt goda, men befinner sig strax över det historiska genomsnittet för länet i vårens undersökning. Jämfört med riket är det dock en svagare bild som framträder.

Arbetsgivare inom privata tjänster är mer positiva nu än i höstas. Fler svarar att anta-

let rekryteringar kommer att bli fler än året innan. Starkast anställningsplaner har It-verksamheten samt hotell och restaurang. Byggverksamhet och industri har positiva men mer försiktiga anställningsplaner jämfört med tidigare.

Behovet av arbetskraft återspeglas också i företagens kapacitetsutnyttjande av befintlig personal. Nivån på kapacitetsutnyttjandet anger hur mycket produktionen kan öka innan arbetsstället måste rekrytera. Vårens intervjuundersökning visar att 75 procent av arbetsställena inom näringslivet nyttjar sin personal nästintill fullt ut. Skillnaden jämfört med tidigare är marginell, vilket innebär att kapacitetsutnyttjandet ligger på en fortsatt hög nivå.

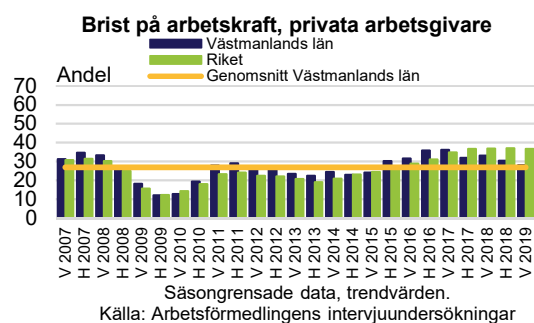
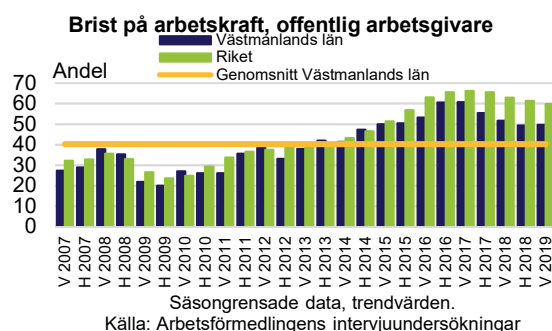
Antalet nyanmälda platser som kommit till Arbetsförmedlingen har de senaste åren varit på historiskt höga nivåer men antalet har gradvis börjat sjunka. Antalet varsel i länet ligger på fortsatt låga nivåer men har börjat öka något den senaste tiden. Denna ökning kan ses som en ytterligare indikation på att vi har passerat toppen av konjunkturen och ser mer försiktiga tongångar i länet.

Fortsatta rekryteringsproblem

Andelen privata arbetsgivare som upplevt brist på arbetskraft är 29 procent, vilket är lägre än genomsnittet för riket. I takt med att efterfrågan på arbetskraft ökat har arbetsgivare fått svårare att hitta arbetskraft med kompetenser som motsvarar deras behov. Mest påtaglig är bristen inom byggverksamhet, transport och it-verksamhet

samt inom industrin. Inom transport har bristen ökat tydligt i jämförelse med hösten 2018.

Nära hälften av alla arbetsgivare inom offentliga tjänster har upplevt brist vid rekryteringar. Inom vård och omsorg svarar 81 procent att man upplevt brist och inom utbildningsverksamheten beskriver att 67 procent har upplevt brist på arbetskraft det senaste halvåret.

När arbetsgivare har svårt att rekrytera kan det leda till negativa konsekvenser av olika slag. I tabellerna i bilagan framgår vilka konsekvenser bristerna har fått och hur man har försökt lösa problemen men generellt kan sägas att drygt hälften av de privata arbetsgivarna anger att bristen av arbetskraft lett till att man inte lyckats rekrytera, lika många svarar att rekryteringen tog längre tid än normalt. Ungefär en av fem arbetsgivare sänkte kraven på utbildning och erfarenhet.

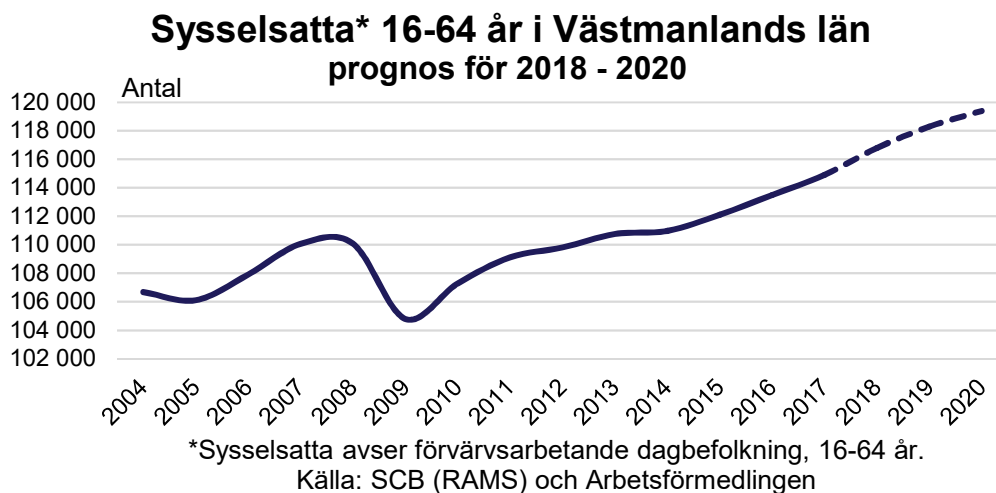
Inom offentliga tjänster svarade nära hälften av arbetsgivarna inom vård och omsorg att man inte lyckades rekrytera alls. Nästan tre av fyra arbetsgivare svarade att det tagit längre tid än normalt. Inom utbildning angav närmare 60 procent att man sänkt utbildningskraven vid anställning.

Mer än varannan arbetsgivare inom privat sektor svarar att man löst rekryteringsproblemen genom att befintlig personal fått arbeta mera, många svarade att man löst situationen genom att hyra in från bemanningsföretag. Inom offentliga tjänster, vård och omsorg svarade majoriteten att befintlig personal fått arbeta mer och nära hälften svarade att man löst situationen genom att hyra in från bemanningsföretag. Inom vård och omsorg löser 20 procent bristen genom att själva utbilda befintlig personal.

Antalet sysselsatta ökar i avtagande takt

Västmanlands län har haft en god jobbtillväxt de senaste åren och antalet sysselsatta väntas fortsätta att öka även under prognosperioden med sammanlagt 2 600 personer. Under 2019 beräknas sysselsättningen öka med 1 500 personer och under 2020 med ytterligare 1 100 personer. Det motsvarar en procentuell ökning på 1,3 respektive 0,9 procent. Prognosen för 2019 har därmed reviderats upp jämfört med i höstas, vilket är ett resultat av det senaste årets mycket starka konjunktur.

Att ökningstakten i jobbtillväxten förväntas dämpas under 2020 beror på att konjunkturen mattas av. Även bristen på kvalificerad arbetskraft hämmar den potentiella sysselsättningstillväxten.

I Västmanlands län arbetar drygt 113 000 personer varav 48 procent är kvinnor och 52 procent är män. Inom bygg, transport, industrin samt jord- och skogsbruk är minst tre av fyra förvärvsarbetande män. Omvänt är områdena vård- och omsorg samt utbildning starkt kvinnodominerande.

Privata tjänster växer starkt

Den privata tjänstesektorn har och växer sig fortfarande stark i Västmanlands län. Det är den största näringsgrenen i länet och sysselsätter drygt 41 000 personer, motsvarande 37 % av de förvärvsarbetande. Västerås är den i särklass mest tjänsteintensiva kommunen i länet.

Länet har en tydlig industriprägel, 23 000 personer anställda. Ökad automatisering, internationell konkurrens och effektiviseringsstryck har lett till färre industrijobb det senaste decenniet. Samtidigt har många företag upplevt arbetskraftsbrist. Ökade kompetenskrav innebär stora utmaningar. Det senaste årets starka marknadsutveckling är orsaken till att minskningen av antalet sysselsatta stannar upp och blir oförändrat under det kommande året. Det är kommunerna Fagersta, Skinnskatteberg och Surahammar som är de mest industripräglade orterna.

Bygghandverksamheten som varit mycket stark, väntas gå in i ett mer stabiliserat läge. I länet arbetar drygt 8 000 personer vilket motsvarar sju procent av samtliga förvärvsarbetande. Denna näringsgren är till viss del säsongsberoende men efterfrågeläget varierar i hög grad med konjunkturutvecklingen och delvis även med den demografiska utvecklingen. Det väntas tillkomma fler nya jobb även om man nu går mot ett mer stabiliserat läge. Nybyggnationerna minskar något och uppdragen väntas skifta från nybyggnationer av bostäder till anläggningar som exempelvis offentliga lokaler.

Jord- och skogsbruk är den enskilt minsta näringsgrenen i Västmanlands län, med endast en procent av alla förvärvsarbetande. Det är ett område där antalet anställda har minskat under lång tid och antalet sysselsatta väntas bli oförändrat under prognosperioden.

Fler arbetstillfällen inom offentliga tjänster

Ungefär en tredjedel av alla arbetstillfällen i Västmanlands län finns i offentliga tjänster. Offentliga tjänster består av delområdena vård och omsorg, utbildning samt offentlig förvaltning. Under kommande året väntas antalet anställda öka både inom utbildning och vård och omsorg. Det förklaras delvis av den demografiska utvecklingen med större barnkullar och fler äldre.

Tabell 1: Prognosticerad sysselsättningsutveckling i Västmanlands län.

	Utfall 2016	Utfall 2017	Prognos 2018	Prognos 2019	Prognos 2020
Jord- och skogsbruk	Minskar	Oförändrat	Oförändrat	Oförändrat	Oförändrat
Industri	Minskar	Minskar	Oförändrat	Oförändrat	Minskar
Byggverksamhet	Ökar	Ökar	Ökar	Ökar	Oförändrat
Privata tjänster	Ökar	Ökar	Ökar	Ökar	Ökar
Offentliga tjänster	Ökar	Oförändrat	Ökar	Ökar	Ökar
Totalt	Ökar	Ökar	Ökar	Ökar	Ökar

Källa: SCB och Arbetsförmedlingen

4 Utbudet av arbetskraft

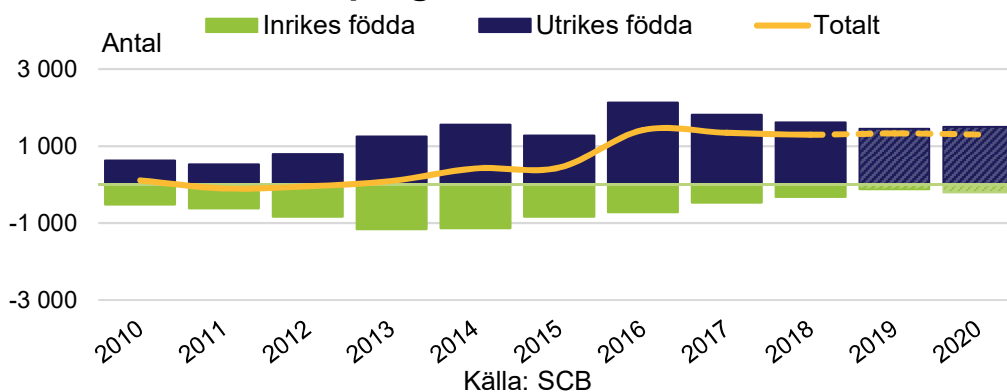
Utvecklingen av befolkningens storlek och sammansättning är avgörande för hur den tillgängliga arbetskraften förändras och därmed också hur sysselsättning och arbetslöshet utvecklas. Därtill spelar arbetskraftsdeltagandet stor roll, det vill säga hur stor andel av befolkningen i arbetsför ålder (16-64 år) som står till arbetsmarknadens förfogande, antingen som förvärvsarbetande eller som arbetslösa.

Befolkningen i länet

Befolkningen i länet har ökat det senaste decenniet. Det beror framför allt på att fler flyttar in i länet än ut, vilket i sig kan härledas till migration. Från år 2010 och framåt har utrikesfödda stått för hela tillskottet till befolkningen i åldrarna 16-64 år, samtidigt som antalet inrikes födda i samma åldrar har minskat.

Arbetskraften beräknas öka i god takt innevarande år och 2020. Som framgår av diagrammet är länet beroende av utrikes födda för att arbetskraften ska växa. Andelen inrikes födda som arbetar är redan hög, så möjligheten att öka sysselsättningen framöver finns till stor del hos utrikes födda. Framför allt bland utrikes födda kvinnor, som är den grupp där lägst andel arbetar idag.

Förändringar i befolkningen 16-64 år i Västmanlands län, prognos för 2019-2020

Majoriteten av de lediga jobben kräver idag minst en gymnasieutbildning och i många fall dessutom en eftergymnasial utbildning. Mälardalens högskola, med campus i Västerås och Eskilstuna spelar en viktig roll för regionens framtida kompetensförsörjning. Så gör även yrkeshögskolorna i länet vars utbildningsutbud är anpassat efter bristen inom olika sektorer på den regionala arbetsmarknaden. Men arbetskraftsbehovet i länet är inte isolerat till yrken som kräver eftergymnasial utbildning. Efterfrågan på yrken inom flertalet yrken på gymnasienivå är också stor. Samtidigt är intresset för många yrkesförberedande utbildningar på gymnasiet generellt svagt.

Arbetslösheten vänder uppåt

Under det första kvartalet 2019 uppgick arbetslösheten för samtliga inskrivna arbetslösa i Västmanland till 8,3 procent. Arbetslöshetsnivån har därmed sjunkit med 0,2 procentenheter jämfört med samma period året innan. Med ett mer dämpat stämningssläge i ekonomin, väntas antalet inskrivna arbetslösa öka under prognosperioden.

Mot slutet av 2019 väntas antalet arbetslösa öka med 500 personer jämfört med året innan. Sammanlagt beräknas det finnas 11 500 arbetslösa vilket motsvarar en relativ arbetslöshet på 8,7 procent. Till slutet av 2020 beräknas arbetslösheten öka med 900 för att summeras till 12 400 personer vilket motsvarar en relativ arbetslöshet på 9,2 procent.

Arbetslösheten i länet²

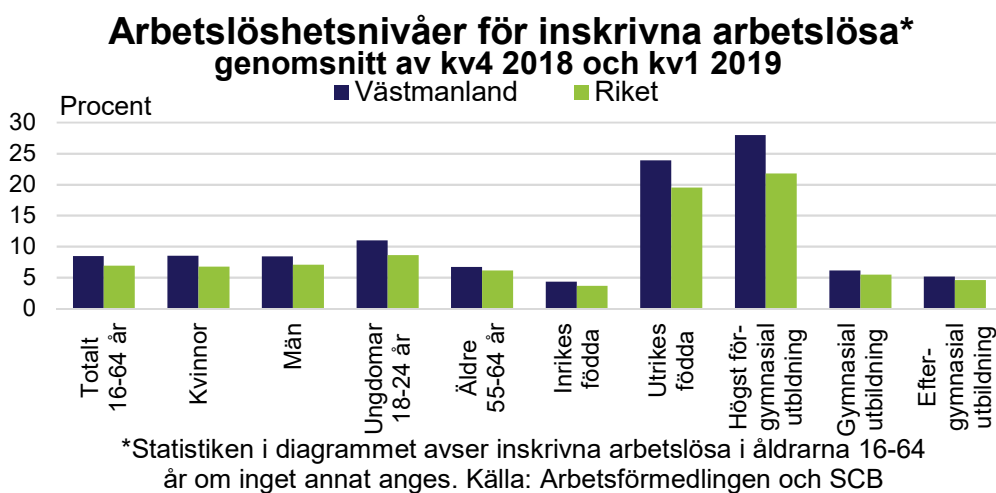
Arbetslösheten i Västmanland är högre i samtliga grupper jämfört med riksgenomsnittet där den totala arbetslösheten uppgick till 6,7 procent. Särskild hög är arbetslösheten bland personer med högst förgymnasial utbildning samt bland utrikes födda. Det har skett en trendmässig minskning av arbetslösheten för dessa grupper tack vare en stark konjunktur men nivån är fortfarande hög. Ungdomsarbetslösheten har det senaste året minskat på ett tydligare sätt än för övriga åldersgrupper, en minskning som nu börjar avta. För personer med funktionshinder och äldre är arbetslöshetsnivåerna ungefär oförändrade.

Mellan inrikes och utrikes födda råder större skillnader i nivåer av arbetslöshet. Bland inrikes födda är den genomsnittliga arbetslösheten i länet 4 procent, vilket kan jämföras med arbetslösheten för utrikes födda där nivån är 23 procent. Det är också naturligt att det tar längre tid för nya på svensk arbetsmarknad. Trots höga arbetslöshetsciffror ser Arbetsförmedlingen att det rådande konjunkturläget också gynnar utrikes födda och att många går ut i arbete. Fortsättningsvis kommer många av de jobb

² Mer utförlig statistik om arbetslösheten i länet och på kommunnivå återfinns här: <https://www.arbetsformedlingen.se/statistik>

som skapas i länet att tillsättas av utrikes födda, vilket till stor del beror på att det är här den potentiella arbetskraften finns.

Av samtliga inskrivna arbetslösa i Västmanland saknade i april 38 procent en avslutad gymnasieutbildning. Drygt hälften av dessa saknade dessutom en avklarad nioårig grundskoleutbildning. I regel är en gymnasieutbildning en vattendelare på svensk arbetsmarknad. En fullgjord gymnasieexamen är i det närmaste ett krav för att komma in och få ett varaktigt fotfäste på arbetsmarknaden idag. För personer med högst förgymnasial utbildning är situationen på arbetsmarknaden särskilt svår med hög arbetslöshet som följd. De som saknar en gymnasieutbildning utgör successivt en allt större andel av det totala antalet arbetslösa.

Fortfarande många arbetslösa längre än 12 månader

Arbetslösheten för de med kortare inskrivningstider har minskat kraftigt under de senare årens starka konjunktur. För de med längre inskrivningstider har arbetslösheten inte minskat i samma utsträckning. På sikt finns även en risk att antalet arbetslösa med längre inskrivningstider ökar i takt med att konjunkturen mattas av.

5 Utmaningar i länet

De största utmaningarna på länets arbetsmarknad är inte unika för länet utan är till stor del generella för riket. Kompetensförsörjningen utgör därmed ett viktigt incitament för tillväxt och välfärdsutveckling. Utmaningarna på länets arbetsmarknad handlar bland annat om att motverka bristen på utbildad arbetskraft, att motverka långtidsarbetslöshet och att öka utrikes föddas sysselsättning. Den största utmaningen på länets arbetsmarknad är att få till en lyckad etablering av de nyanlända,

Motverka bristen på utbildad arbetskraft

Många arbetsgivare i Västmanlands län signalerar att de har svårt att hitta arbetskraft som uppfyller kompetenskraven. Detta samtidigt som minskningen av arbetslösa i länet bromsas upp och väntas stiga, för gruppen utrikes födda och för personer som saknar gymnasieutbildning. Matchningen på arbetsmarknaden blir en fortsatt stor utmaning i hela riket även om efterfrågan på arbetskraft dämpas något. Den under flera år starka efterfrågan på arbetskraft har medfört att den tillgängliga arbetskraftsresursen som har efterfrågade kompetenser krympt till en låg nivå, varvid matchningsläget är ansträngt både inom länet och i riket. Den allt knappare tillgången på utbildad arbetskraft försvårar arbetsgivares möjligheter att tillsätta lediga jobb även under 2019 och 2020.

En utmaning för Västmanlands län består i att en relativt stor andel inskrivna arbetslösa saknar en gymnasial utbildning vilket försvårar matchningen mot jobb. Hälften av de arbetslösa med kort utbildning saknar dessutom en avklarad nioårig grundskola. Det visar på ett omfattande behov av grundläggande utbildningsinsatser för att skapa förutsättningar för de arbetslösa att komma i arbete och för att arbetsgivarna ska kunna rekrytera arbetskraft med efterfrågade kompetenser. Subventionerade anställningar har också en viktig betydelse – alla har inte förutsättningar att tillgodogöra sig en längre utbildning. Det handlar i stor utsträckning om att utbilda bort arbetslösheten och därmed även arbetskraftsbristen. Den reguljära utbildningen spelar därmed en avgörande roll för kompetensförsörjningen i länet.

Intresset för yrkesförberedande utbildningar på gymnasiet är överlag lågt, såväl i länet som i riket som helhet. Detta trots stora rekryteringsbehov inom dessa områden både på kort och på lång sikt. I Västmanland finns goda exempel där arbetsgivarna inom industrin arbetar för att skapa intresse för branschen genom att man arbetar nära utbildningsväsendet. När det gäller bristen inom eftergymnasiala yrken fyller Yrkeshögskolan en mycket viktig roll för både den regionala och nationella kompetensförsörjningen i att tillhandahålla utbildningar inom bristområden.

Öka utrikes föddas sysselsättning – nyttja deras kompetenser

Utvecklingen på arbetsmarknaden är stark för många grupper av arbetslösa. Bland inrikes födda är andelen sysselsatta mycket hög och arbetslösheten den lägsta sedan

början av 1990-talet. Det finns mycket som tyder på att de nyttjade arbetskraftsresurserna bland inrikes födda ligger nära det potentiella taket såväl i länet som i riket. De resurser som inte nyttjas finns därmed huvudsakligen bland utrikes födda. Förvärvsgraden är särskild låg bland utrikes födda kvinnor i länet.

Validering, utbildning, praktik och andra kompetenshöjande insatser är viktiga åtgärder för att förbättra utrikes föddas möjligheter på arbetsmarknaden. Etableringen och integrationen av nyanlända är en av samhällets nyckelfrågor. En lyckad integration bidrar till tillväxt i ekonomin och är dessutom en förutsättning för arbetsmarknadens tillväxt. Utan migration skulle Västmanlands län ha en krympande arbetskraft med på sikt en kraftigt ökad försörjningsbörda som följd.

Motverka långtidsarbetslöshet

Den förändrade sammansättningen av arbetslösheten som skett på senare år tillsammans med en avtagande efterfrågan på arbetskraft innebär dock en risk för att långtidsarbetslösheten kommer stiga. Förutom ovan nämnda orsaker så kommer de personella resurserna att minska inom arbetsförmedlingen under det kommande året vilket kan försvåra möjligheterna att ge intensifierat stöd till personer med svag position på arbetsmarknaden. Detta är en utmaning för hela riket och i Västmanland är den central då en stor andel arbetslösa tillhör grupper som är i behov av stöd och insatser. Personer som står långt från arbetsmarknaden är fortsatt prioriterade för Arbetsförmedlingen.

För att motverka att långtidsarbetslösheten växer sig större krävs därför breda utbildningssatsningar där korttidsutbildade ges möjlighet att komplettera sina studier. Här utgör den reguljära utbildningen återigen ett viktigt verktyg för att stärka dessa personers chanser till en långsiktig fast förankring på arbetsmarknaden. Det finns också ett behov av fler reguljära jobb med lägre utbildningskrav för att ta vara på de lediga resurser som finns på dagens arbetsmarknad. Ett bra samarbete mellan kommunerna, arbetsgivarna och utbildningsanordnarna är en fortsatt viktig förutsättning för att få fler till studier och arbete.

Mycket talar för att takten i strukturförändringarna ökar inom näringslivet de närmaste åren drivet av den tekniska utvecklingen, exempelvis genom en fortsatt utveckling av digitalisering, AI och automatisering. Förändringen är central för Västmanland där industrin utgör en stor och viktig del av arbetsmarknaden. Industrin är sedan länge inne i en pågående strukturomvandling vilket gör att de kompetenser som efterfrågas ständigt är under förändring. Många gånger kommer arbetstagare att behöva ställa om och vidareutbilda sig genom arbetslivet när kompetenskraven ökar eller förändras. Det kräver både av individer att ta ansvar för sin kompetensutveckling, men också av arbetsgivare och utbildningsanordnare att möjliggöra och ge förutsättningar för livslångt lärande. Sammantaget ställer det stora krav på arbetsmarknadspolitiken men också tydliga krav på andra politikområden såsom utbildnings- och näringspolitik.

6 Bilagor

6.1 Bilaga 1 Definitioner

Inskrivna arbetslösa

Inskrivna arbetslösa är summan av öppet arbetslösa och deltagare i program med aktivitetsstöd. Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik tillhör inte Sveriges officiella statistik. Den officiella arbetslöshetsstatistiken redovisas av Statistiska centralbyrån (SCB) i deras Arbetskraftsundersökning (AKU).

Registerbaserad arbetskraft

Den registerbaserade arbetskraften utgörs av:

1. Den förvärvsarbetande nattbefolkningen (enligt SCB:s Registerbaserade arbetsmarknadsstatistik, RAMS).
2. Öppet arbetslösa (inskrivna på Arbetsförmedlingen).
3. Personer i program med aktivitetsstöd (inskrivna på Arbetsförmedlingen).

Den registerbaserade arbetskraften används för att redovisa andelen arbetslösa i Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik. Samtliga uppgifter avser åldersgruppen 16-64 år.

6.2 Bilaga 2 Arbetskraftsbristens konsekvenser

Tabell 2: Arbetskraftsbristens påverkan på rekryteringarna, näringslivet i Västmanlands län

	Näringslivet totalt	Industri	Byggnadsverksamhet	Privata tjänster
Lyckades inte rekrytera	54	42	47	60
Det tog längre tid än normalt	48	62	26	45
Sänkte kraven på utbildning	14	20	-	14
Sänkte kraven på yrkeserfarenhet	18	23	3	20
Sänkte kraven på social kompetens	10	2	-	6
Rekryterade utomlands	4	6	-	6
Erbjöd högre löner	7	3	9	9
Erbjöd andra förmåner	6	2	-	11
Andra åtgärder	14	7	17	15

Källa: Arbetsförmedlingens intervjuundersökning våren 2019

Tabell 3: Arbetskraftsbristens påverkan på rekryteringarna, offentliga tjänster i Västmanlands län

	Vård och omsorg	Utbildning	Offentlig förvaltning
Lyckades inte rekrytera	44	21	9
Det tog längre tid än normalt	70	33	11
Sänkte kraven på utbildning	20	54	5
Sänkte kraven på yrkeserfarenhet	30	25	7
Sänkte kraven på social kompetens	-	4	2
Rekryterade utomlands	6	-	-
Erbjöd högre löner	19	13	5
Erbjöd andra förmåner	6	-	-
Andra åtgärder	6	-	7

Källa: Arbetsförmedlingens intervjuundersökning våren 2019

Tabell 4: Konsekvenserna av arbetsgivarnas rekryteringsproblem uttryckt som andelar, näringslivet i Västmanlands län

	Näringslivet totalt	Industri	Byggverksamhet	Privata tjänster
Hyrde in från bemanningsföretag	18	42	18	13
Befintlig personal fick arbeta mera	64	60	60	74
Internutbildning av befintlig personal	8	17	-	13
Köpte tjänster (inkl. lägga ut produktion)	12	22	13	10
Tackade nej till order	21	22	7	22
Produktionen/servicen minskade	14	16	12	9
Planerad expansion sköts på framtiden	10	10	17	8
Tankar på att flytta produktion till utlandet	1	2	-	1
Fick inga konsekvenser	6	1	10	3

Källa: Arbetsförmedlingens intervjuundersökning våren 2019

Tabell 5: Konsekvenserna av arbetsgivarnas rekryteringsproblem uttryckt som andelar, offentliga tjänster i Västmanlands län

	Vård och omsorg	Utbildning	Offentlig förvaltning
Hyrde in från bemanningsföretag	44	4	5
Befintlig personal fick arbeta mera	81	25	14
Internutbildning av befintlig personal	19	-	-
Köpte tjänster	13	-	5
Kvaliteten i servicen försämrades	19	46	7
Produktionen/servicen minskade	19	4	14
Planerad expansion sköts på framtiden	6	-	2
Fick inga konsekvenser	-	4	-

Källa: Arbetsförmedlingens intervjuundersökning våren 2019

Arbetsmarknadsutsikterna för Västmanlands län är en del av Arbetsförmedlingens prognosarbete. På vår webbplats www.arbetsformedlingen.se/prognoser hittar du arbetsmarknadsutsikter för alla län samt för landet som helhet.

Om du är intresserad av mer information om framtidsutsikterna för ett speciellt yrke rekommenderar vi vår webbaserade vägledningstjänst *Yrkeskompassen*, som uppdateras två gånger per år. Se www.arbetsformedlingen.se/yrkeskompassen. Här beskrivs jobbmöjligheterna under det närmaste året för nära 200 yrken i samtliga län. Dessa täcker tillsammans 80 procent av arbetsmarknaden. I rapporten *Var finns jobben?* presenteras en sammanfattning av yrkesprognoserna per yrkesområde på riksnivå.

Prognosmaterialet är fritt att användas och får citeras med källhänvisning.

Nästa arbetsmarknadsprognos presenteras i december 2019.